

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Palvelustrategian mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen strategiset linjaukset

Liite aluehallituksen kokoukseen
27.5.2024

Palvelustrategiassa tehdyt päätökset Palvelujen verkoston kehittämisen periaatteet

Palvelustrategiassa päätettiin, että hyvinvointialueen ensimmäisinä toimintavuosina palvelukanavia ja palvelujen verkostoa tullaan kehittämään ja uudistamaan. Myös toimitilojen palveluvalikoimat ja sijainnit tullaan arvioimaan kattavasti.

Arviointi ja sitä seuraavat ratkaisut tehdään seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. Kehittämistä tehdään asiakaslähtöisesti
2. Palveluja tarjotaan monikanavaisesti ja joustavasti
3. Toimipisteet sijoitetaan siten, että palvelujen tuottamisen edellytykset varmistetaan
4. Kustannustehokkuutta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja tehottomista ratkaisuista luovutaan
5. Väestökehitys huomioidaan analyttisesti ja ennakoivasti

Palvelustrategiassa tehdyt päätökset

Palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset palvelukokonaisuuksittain

Yhteisten palvelujen verkoston kehittämisen periaatteiden lisäksi hyvinvointialueen palveluverkon kehittäminen noudattaa palvelustrategiassa päätettyjä linjauksia.

Opiskeluhuollon palvelut

Opiskeluhuollon palveluissa jatketaan nykyistä hajautettua palveluverkosta. Hyvinvointialue tekee tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa, jotta palvelut ovat jatkossakin saavutettavia ja lähellä oppilaita ja opiskelijoita.

Terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto ja perhekeskuspalvelut

Terveysasemat, suun terveydenhuolto sekä perhekeskuspalvelut, eli lasten, nuorten ja perheiden palvelut, ovat vahvasti läsnä väestön ja palvelujen keskittymissä. Terveysasematoiminnan ja perhekeskusten toistuvasti käytettävät peruspalvelut ovat lähipalveluita, joiden muita palveluja parempi saavutettavuus varmistetaan monikanavaisesti toimipisteiden, digipalvelujen ja liikkuvien palvelujen yhdistelmänä.

Näissä palveluissa tunnistetaan paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat ja huolehditaan palvelujen hyvä saatavuus heille. Keskeinen keino on digitaalisten palvelujen lisääminen, mutta myös fyysisen palvelun tarve tunnistetaan.

Palveluverkosta pyritään pitämään kattavana varmistamalla eri keinoin työvoiman saatavuus ja toiminnan kustannustehokkuus.

Väestön ja palvelujen keskittymien ulkopuolella nykyisten palvelujen asemaa tullaan arvioimaan suhteessa ympäröivien keskittymien palveluiden saavutettavuuteen sekä työvoiman saatavuuteen.

Kustannustehokkuutta pyritään kasvattamaan myös toimipisteverkosta tehostamalla huolehtien kuitenkin palvelujen saatavuudesta ja laadusta koko alueella.

Pieniä yksiköitä voidaan yhdistää osaksi isompia yksiköitä, mikäli se on tarkoituksenmukaista palvelujen verkoston kehittämisen periaatteiden mukaisesti.

Sairaalapalvelut

Sairaalapalveluissa tärkeintä on varmistaa palvelujen laatu, toimintavarmuus ja kustannustehokkuus.

Osastojen arvioinnissa tullaan huomioimaan yksikkökoot, henkilöstön saatavuus ja yhteistyö muiden palveluiden kanssa, ja lähtökohtaisesti luovutaan erillisistä pienistä yksiköistä. Tavoitteena on muodostaa yksiköitä, joissa palvelut voidaan tulevaisuudessakin tuottaa laadukkaasti ja tehokkaasti. Kotisairaala ja muita liikkuvia palveluita kehitetään vastaamaan tarpeisiin.

Osastopaikkoja keskitetään ja profiloidaan alueellisesti väestön tarpeita vastaavaksi. Paikat ovat tehokkaassa käytössä potilaiden hoitoon ja kuntoutukseen.

Väestön kasvu ja ikääntyminen painottuvat lukumäärällisesti Espooseen ja sen lähialueelle. Tähän vastataan siirtämällä hoitopaikkojen sijoittumisen painopistettä hyvinvointialueen sisällä.

Asumisen palvelut

Palvelustrategian mukaisesti pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa asumispalvelussa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä tulee maltillisesti vähenemään. Asumispalveluissa tullaan keventämään palvelurakennetta muuttamalla laitoshoidtoa pitkäaikaiseksi ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi ja lisäämällä yhteisöllistä asumista.

Asumispalvelut sijoitetaan tulevaisuudessa lähtökohtaisesti alue- sekä asutuskeskuksiin. Hyvinvointialue tulee vaikuttamaan aktiivisesti kestäväen toimintakykyisen asumisyksiköiden verkostojen syntymiseen.

Hyvinvointialue tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja yksityisten palvelutuottajien kanssa. Hyvinvointialueen omaa roolia toimitilojen rakennuttamisessa ja omistamisessa arvioidaan.

Muut palvelut

Erityisosaamista vaativat tai toimintavolyyymiltään pienet palvelut sijoitetaan aina tapauskohtaisen arvioinnin mukaisesti. Resursseja hyödynnetään hyvinvointialuetasoisesti. Palveluja voidaan keskittää, jos se on tarkoituksenmukaista.

Aikajana

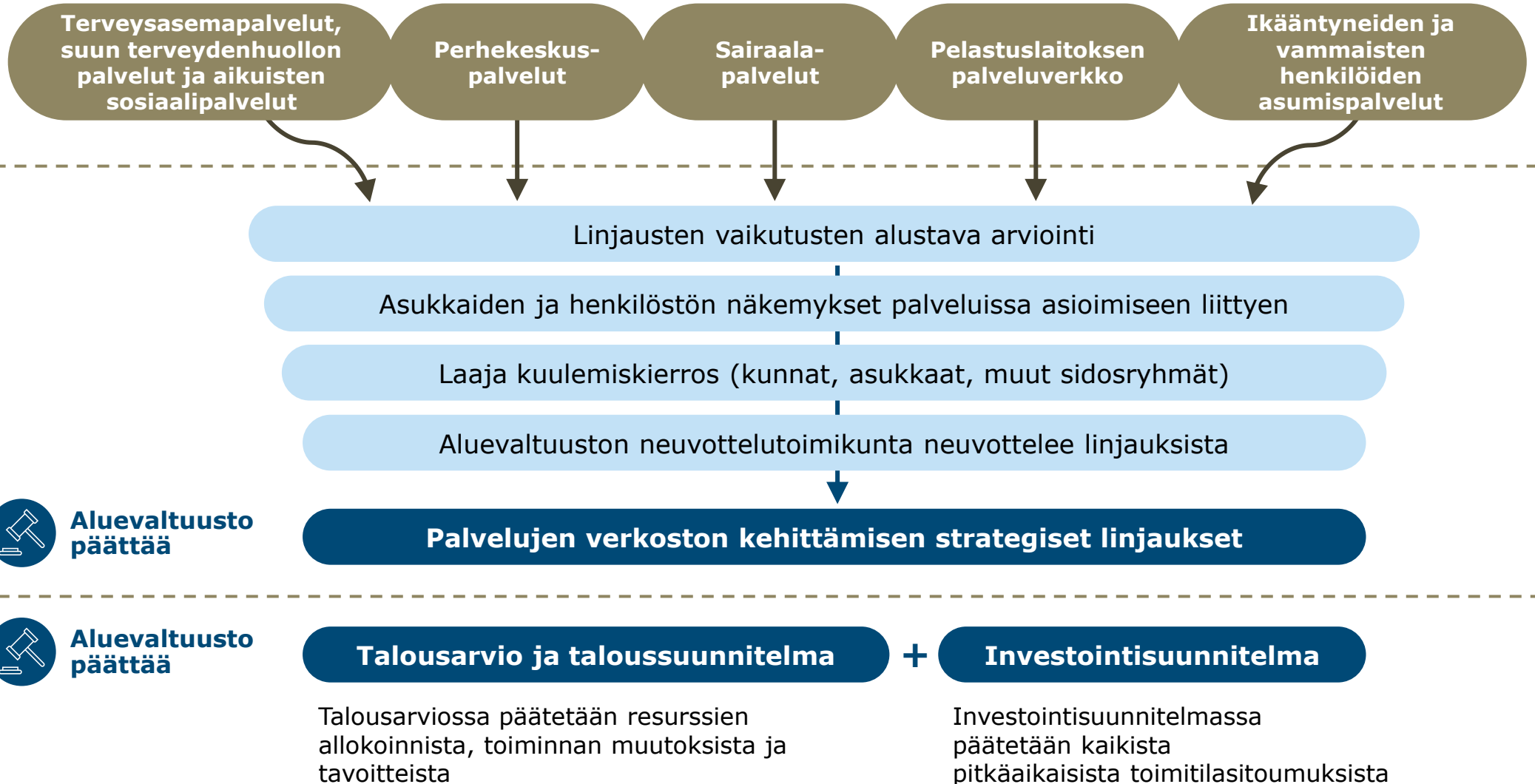
Palvelujen verkoston kehittämisen päätöksenteko

Esitys
kehittämisen
linjauksista
25.3.2024

Kehittämisen
linjausten
käsittely ja
pätöksenteko
25.3.-11.6.2024

Linjausten
toimeenpanoon
liittyvät
aluevaltuuston
päätökset
2024->

Palvelujen verkoston kehittämisen strategiset linjaukset

Aikajana

Palvelujen verkoston kehittämisen päätöksenteko

Linjausten toimeenpanoon liittyvät aluevaltuuston päätökset
2024->

Aluevaltuusto päättää

Palvelujen verkoston kehittämisen strategiset linjaukset

Talousarvio, taloussuunnitelma ja investointisuunnitelma
2024->

Aluevaltuusto päättää

Talousarvio ja taloussuunnitelma

+

Investointisuunnitelma

Talousarviossa päätetään resurssien allokoinnista, toiminnan muutoksista ja tavoitteista

Investointisuunnitelmassa päätetään kaikista pitkäaikaisista toimitilasitoumuksista

Linjausten toimeenpanoon liittyvät aluehallituksen päätökset
2025->

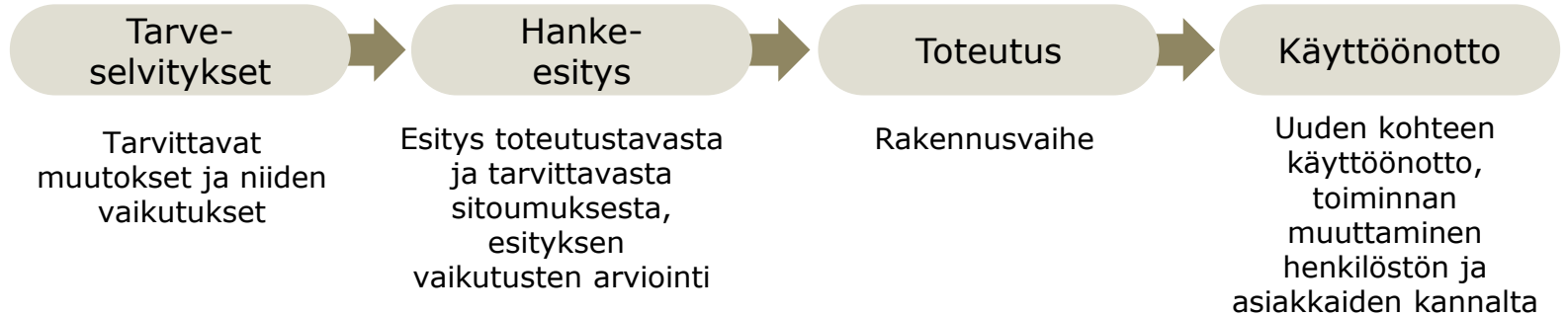
Aluehallitus päättää

Talousarvion ja investointisuunnitelman toimeenpano

Aluehallitus päättää palvelujen verkoston kehittämisen linjausten, talousarvion ja investointisuunnitelman toimeenpanosta

Aluehallitus voi hyväksyä muutokset erillisenä hanke-esityksenä tai hankesuunnitelmana.

Aikajänne tarveselvityksestä toteutukseen on tyypillisesti noin 1-5 vuotta

Hallintosäännön mukainen päätösvalta palveluiden verkostoon liittyen

Toimielinten ja viranhaltijoiden vastuut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Aluevaltuusto

Aluevaltuusto päättää palvelujen verkoston kehittämisen strategisista linjauksista ja määrärahoista

Aluevaltuusto päättää **hyvinvointialueen strategisista asiakirjoista, talousarviosta ja merkittävistä investoinneista**

- Talousarviossa päätetään resurssien allokoinnista, toiminnan muutoksista ja tavoitteista.
- Investointisuunnitelma sisältää kaikki pitkäaikaiset sitoumukset: uudiskohteet, uudet vuokrakohteet, perusparannukset jne.
- Investointisuunnitelman hyväksyvät STM ja SM.

Mitä päätökset koskevat?

Linjaukset vaikuttavat palvelujen verkoston strategisen kehittämisen periaatteisiin koko hyvinvointialueella

- Päätökset sisältävät pitkän aikavälin arvovalintoja ja koskevat suurinta osaa asukkaista.
- Päätösten vaikutukset toimintaan ja talouteen ylittävät aikajänteellään aluevaltuustokauden.

Aluehallitus

Aluehallitus päättää talousarvion ja investointisuunnitelman toimeenpanosta

Aluehallitus päättää **palvelujen verkoston kehittämisen linjausten, talousarvion ja investointisuunnitelman toimeenpanosta**

- Aluehallituksen tehtävä on päättää palvelujen järjestämisen periaatteista (HS 41, kohta 13 §)

Aluehallitus **seuraa toiminnan muutoksia** (päiväkoulut) sekä **laillisuusvalvoo** viranhaltijapäätökset.

Mitä päätökset koskevat?

Aluehallitus päättää palvelujen verkoston merkittävistä muutoksista.

Aluehallitus voi hyväksyä muutokset erillisenä hankesuunnitelmana tai osana toimitilaohjelmaa.

Viranhaltijat

Yksittäiset muutokset palveluissa, aukioloajat, operatiiviset päätökset

Viranhaltijat vastaavat **operatiivisesta muutoksesta ja päätösten täytäntöönpanosta**

Viranhaltijat toimeenpaneavat aluehallituksen tekemiä ja aluevaltuuston päättämien strategisten linjausten mukaisia palveluiden verkostoa koskevia päätöksiä.

- Näitä ovat esimerkiksi yksittäiset muutokset palveluissa ja palvelusisällöissä tai aukioloajoissa sekä tilamuutoksia koskevat sopimukset.
- Toimivalta käy ilmi laista, hallintosäännöstä ja toimintaohjeesta

Mitä päätökset koskevat?

Päätökset ovat taloudellisilta vaikutuksiltaan rajallisia, kuuluvat viranhaltijan vastuulla olevaan palvelukokonaisuuteen ja ovat luonteeltaan operatiivisia.

2. Keskeiset käsitteet

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Palvelujen verkosto

Liikkuvat palvelut

- Liikkuvilla palveluilla tarkoitetaan laajasti sellaisia palveluratkaisuja, joissa palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi hyvinvointialueen työntekijät toimivat varsinaisen toimipisteensä ulkopuolella.
- Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi
  1. ammattilaisten kotikäynnit
  2. ammattilaisten siirtyminen tilapäisesti töihin toiseen toimipisteeseen lähemmäs asiakkaita ja
  3. liikkuvat toimipisteet (esimerkiksi ajoneuvot)
- Palveluverkon toimeenpanossa hyödynnetään liikkuvien palvelujen mahdollisuuksia laajasti niin sosiaali- kuin terveystalveissa ja kehitetään palveluja ottaen mallia jo olemassa olevista toimintamalleista.

Terveysasemapalvelujen verkosto

Lähiterveysasema

- Lähiterveysasema on perustason avopalveluita virka-ajan puitteissa tarjoava yksikkö, joka täydentää terveysasemien palveluita.
- Lähiterveysasemilla tarjotaan pysyvästi hoitajien ja lääkärien vastaanottoja sekä tarvittaessa kuntoutuspalveluita, mielenterveys- ja päihdepalveluita, suun terveydenhuollon palveluita ja sosiaalipalveluita
- Lähiterveysasema voi olla auki päivittäin virka-aikaan tai harvemmin. Palveluita voidaan tarjota säännöllisesti tai niitä voidaan tuoda paikalle asiakkaiden tarpeen mukaan.
- Lähiterveysasemien ja terveysasemien toiminta sovitetaan yhteen niin, että jokainen hyvinvointialueen asukas saa tarvitsemansa palvelut mahdollisimman läheltä.
- Laboratoriopalveluita tarjotaan alueellisesti kattavasti tarvittaessa liikkuvan näytteenoton avulla.

Terveysasemapalvelujen verkosto

Laajennetun aukiolon akuuttivastaanotto

- Akuuttivastaanotto tarkoittaa kiireellisen hoidon vastaanottotoimintaa.
- Akuuttivastaanotolla hoidetaan kiireellistä yleislääkäritasoista tutkimusta ja hoitoa tarvitsevat potilaat. Erikoissairaanhoidon tarvitsevat potilaat ohjautuvat jatkossakin HUSin yhteispäivystyksiin.
- Hyvinvointialueelle perustetaan alueellisesti kattava verkosto akuuttivastaanottoja, jotka ovat avoinna joka päivä klo 8–20.
- Akuuttivastaanottotoiminnan laajentamisen perusteena ovat hyvät kokemukset Kirkkonummen akuuttivastaanotosta, joka on vähentänyt merkittävästi Jorvin yhteispäivystyksen perusterveydenhuollon palveluiden käyttöä.
- Akuuttivastaanotto käynnistyy Raaseporin terveysasemalla 1.1.2025. Lohjan akuuttivastaanoton suunnittelu käynnistyy syksyllä 2024. Sen jälkeen akuuttivastaanottoja perustetaan Espoon alueelle.
- Akuuttivastaanottotoiminnan laajentamista arvioidaan ja suunnitelmaa tarkennetaan jatkuvasti kertyvien kokemusten perusteella.

Perhekeskuspalvelujen verkosto

Perhekeskus

- Perhekeskuksen ehkäisevän ja varhaisen tuen palvelut koostuvat äitiys- ja lastenneuvolasta sekä opiskeluhuollon palveluista (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut). Perhekeskuksissa on tarjolla myös lääkäripalveluja.
- Perhekeskuksen kohdennetut palvelut sisältävät sosiaalihuoltolain mukaisia perhesosiaalityön, kasvatus- ja perheneuvonnan sekä terveydenhuoltolain mukaisia lasten kuntoutus- ja mielenterveyden tuen palveluja. Perhekeskuksen kohdennetuissa palveluissa järjestetään myös lasten ja nuorten kuntoutuksen (puheterapia, toimintaterapia ja lastenpsykologit) palveluita.
- Perhekeskuksen erityisen tuen palvelut sisältävät lastensuojelun ja perheoikeudellisia palveluja. Perheoikeudellisissa palveluissa sovitaan mm. lapsen elatuksesta ja asumisesta sekä tuetaan perheitä erotilanteessa. Perhekeskuksessa on myös perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön osaamista, jotta voidaan varmistaa, että lähisuhdeväkivaltaa kokevat ja kokeneet saavat tarvitsemansa palvelun.
- Perhekeskukset sijaitsevat suurimmissä väestökeskitymissä. Laajoissa perhekeskuksissa palvelut toteutetaan monialaisena yhteistyönä. Asiakkaita palvellaan laajennetuilla aukioloajoilla. Keskeisellä sijainnilla olevat perhekeskukset vahvistavat palvelujen saatavuutta.
- Perhekeskuksissa aikojen saaminen on joustavaa. Henkilöstön saatavuuden kannalta laaja perhekeskus houkuttelee monipuolisuudellaan.
- Hyvillä sijainneilla toimiviin perhekeskuksiin on mahdollista tuoda myös muita tarvittavia palveluita kuten suun terveydenhuollon palveluita ja järjestöjen matalan kynnyksen tukea.

Perhekeskuspalvelujen verkosto

Perhekeskuksen alueellinen toimipiste

- Perhekeskusten alueelliset toimipisteet ovat osa lasten, nuorten ja perheiden palvelujen verkostoa.
- Alueellisiin toimipisteisiin sijaitsevat perhekeskuksia pienemmissä väestökeskittymissä.
- Alueellisissa toimipisteissä tarjotaan eri ammattilaisten vastaanottoja tilojen yhteiskäyttöä hyödyntämällä. Näin on toimittu esimerkiksi Siuntion Sydämessä, jossa jo nyt toimii kunnan sivistystoimen palvelujen lisäksi hyvinvointialueen palveluja, kuten neuvola ja opiskeluhuolto.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Yhteisöllinen asuminen

- Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.
- Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.
- Yhteisöllinen asuminen on maksullista, paitsi rintamaveteraaneille.
- Yhteisölliseen asumiseen voi hakea, jos henkilö ei enää voi asua turvallisesti omassa kodissaan, mutta ei tarvitse jatkuvaa apua öisin. Palvelu on tarkoitettu niille, joiden toimintakyky on heikentynyt, mutta jotka selviytyvät päivittäisistä toiminnoista pääsääntöisesti yhden henkilön avustamana tai apuvälineen avulla. Palvelun saamisen edellytyksenä on, että kotihoidon palvelut, omaishoito tai muut kotona asumista tukevat palvelut on kokeiltu, mutta ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen

- Ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa.
- Ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan. Palveluasumista toteutetaan niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lisäksi on huolehdittava, että henkilöllä on mahdollisuus saada tarvitsemansa lääkinnällinen kuntoutus ja muut terveydenhuollon palvelut.
- Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista.
- Palvelu on maksuton rintamaveteraaneille ja sotainvalideille. Muille palvelu on maksullinen. Maksu on tulosidonnainen.

Vammaisten asumispalvelut

Vammaisten henkilöiden tuettu asuminen

- Tuettu asuminen tarkoittaa itsenäistä asumista vuokralla tai omistusasunnossa, johon liittyy sosiaalipalveluita, esimerkiksi ohjaajan tarjoamaa tukea. Tukikäyntejä järjestetään asiakkaan kotiin asumisen, kodin ulkopuolisen asioinnin ja arjen hallinnan helpottamiseksi.
- Tuettu asuminen on mahdollista järjestää myös lähellä vammaispalvelujen asumisyksikköä, josta voi saada tukea. Tuki voi olla käynti kotona, ja ohjausta voi saada sen lisäksi puhelimitse tai videopuhelujen välityksellä. Tuettua asumista voidaan toteuttaa myös yhteisöllisenä asumisena.
- Palvelun asiakkaat ovat vammaisia henkilöitä, joilla on kykyä selviytyä itsenäisessä asumisessa asumisen ohjaajan tuella.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Vammaisten henkilöiden ympärivuorokautinen palveluasuminen

- Ympärivuorokautinen palveluasuminen vammaisille henkilöille eli tehostettu palveluasuminen on palvelu, jonka asiakkaat tarvitsevat apua arjen toiminnoissa kaikkina vuorokauden aikoina. Asiakkaat solmivat oman vuokrasopimuksen omaan asuntoon tai huoneeseen.
- Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen kuuluu hoidon, huolenpidon ja ohjauksen lisäksi asukkaan toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ulkoilu ja liikunta, ateria- ja vaatehuolto, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä muut tarvittavat palvelut ympärivuorokautisesti.
- Ympärivuorokautista palveluasumista tarjoavat julkiset ja yksityiset palveluntuottajat. Palveluasumista järjestetään myös omaan kotiin. Palveluasuminen omaan kotiin voi muodostua esimerkiksi kotihoidosta, omaishoidosta, henkilökohtaisesta avusta, turvapuhelinpalvelusta ja ateriapalvelusta.
- Ympärivuorokautinen palveluasuminen vammaisille henkilöille eli tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu asiakkaille, jotka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsevat toisen henkilön apua päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen jatkuvaluonteisesti, vuorokauden eri aikoina tai muutoin erityisen runsaasti.

3. Palvelujen verkoston kehittämisen strategiset linjaukset

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Terveysasemapalvelut, suun terveydenhuollon palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut

**Aluevaltuuston
neuvottelutoimikunnan
neuvottelutuloksen mukaiset
palvelujen verkoston kehittämisen
linjaukset sekä aiemmin
palvelustrategiassa ja vuoden 2024
talousarviossa tehdyt linjaukset**

Terveysasemapalvelut, suun terveydenhuollon palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut **Aluevaltuuston vuonna 2023 päättämät palvelustrategian ja talousarvion linjaukset,** **suunnitelmat ja toimenpiteet**

Palvelustrategia

Näin kehitämme palvelujen verkostoa

Terveysasemien toistuvasti käytettävät peruspalvelut ovat lähipalveluita, joiden muita palveluja parempi saavutettavuus varmistetaan monikanavaisesti toimipisteiden, digipalvelujen ja liikkuvien palvelujen yhdistelmänä.

Palveluissa tunnistetaan paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat ja huolehditaan palvelujen hyvä saatavuus heille. Keskeinen keino on digitaalisten palvelujen lisääminen, mutta myös fyysisen palvelun tarve tunnistetaan. Palveluverkostoa pyritään pitämään kattavana varmistamalla eri keinoin työvoiman saatavuus ja toiminnan kustannustehokkuus.

Väestön ja palvelujen keskittymien ulkopuolella nykyisten palvelujen asemaa tullaan arvioimaan suhteessa ympäröivien keskittymien palveluiden saavutettavuuteen sekä työvoiman saatavuuteen.

Kustannustehokkuutta pyritään kasvattamaan myös toimipisteverkostoa tehostamalla huolehtien kuitenkin palvelujen saatavuudesta ja laadusta koko alueella.

Pieniä yksiköitä voidaan yhdistää osaksi isompia yksiköitä, mikäli se on tarkoituksenmukaista palvelujen verkoston kehittämisen periaatteiden mukaisesti.

Palvelustrategia

Näin muutamme toimintaamme

1. Parannamme sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta ja jatkuvuutta. Kehitämme palveluprosessejamme asiakaslähtöisiksi. Asiakkaan asia ratkaistaan jo ensimmäisen yhteydenoton aikana aina kun se on mahdollista.
2. Palvelut toteutetaan asiakkaiden tarpeista lähtien, ja niiden vaikuttavuuden parantaminen on keskeinen tavoite. Tavoitteena on myös kehittää ennaltaehkäiseviä palveluja entistä vaikuttavammiksi yhdessä alueen asukkaiden kanssa.
3. Sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiota lisätään. Tärkeä tavoite on vakiinnuttaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyötävät ja palveluketjut, jotta potilaat saavat hoitoa oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan.
4. Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan parantamalla työn sujuvuutta ja tarjoamalla mahdollisuuksia ammattitaidon kehittämiseen.
5. Monituottajamallia kehitetään vastaamaan paremmin palvelualueen tarpeita. Etsimme keinoja tehdä yhteistyötä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa, lisäämme palvelutuotantoa silloin kun se on kokonaistaloudellisesti järkevää ja parantaa palvelujen vaikuttavuutta.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Talouden sopeuttamiskeinoja etsitään niistä vaihtoehtoista, jotka eivät vaaranna palvelujen saatavuutta ja jatkuvuutta. Voimavarat kohdennetaan vaikuttavaan toimintaan ja luovutaan toiminnasta, joka ei tuota hyvinvointi- tai terveyshyötyä.
2. Palvelualueen tavoitteena on sopeuttaa taloutta niin, että vaikutukset asiakas- ja potilastyöhön jäävät mahdollisimman vähäisiksi.
3. Talouden sopeuttamiseksi myös asiakas- ja potilastyötä joudutaan vähentämään. Se toteutetaan ensisijaisesti vähentämällä palvelusetelien, ostopalveluiden ja vuokratun työvoiman käyttöä.
4. Ostopalveluiden ja palvelusetelien käyttöä vähennetään avosairaanhoidossa, palvelusetelitoimintaa vähennetään suun terveydenhuollossa sekä fysioterapian ostopalveluiden ja palvelusetelien käytöstä luovutaan.

Terveysasemapalvelut, suun terveydenhuollon palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut **Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset**

1 Terveysasemapalvelut ovat lähipalveluja, joita tarjotaan alueellisesti kattavasti.

2 Terveysasemapalveluja tarjotaan terveysasemilla, lähiterveysasemilla ja tarvittaessa liikkuvina palveluina. Terveysasemilla on lähiterveysasemia laajempi palveluvalikoima. Lähiterveysasemat ja liikkuvat palvelut tukeutuvat toiminnassaan terveysasemiin. Liikkuvilla palveluilla tarkoitetaan laajasti sellaisia palveluratkaisuja, joissa palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi hyvinvointialueen työntekijät toimivat varsinaisen toimipisteensä ulkopuolella. Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi 1) ammattilaisten kotikäynnit 2) ammattilaisten siirtyminen tilapäisesti töihin toiseen toimipisteeseen ja 3) liikkuvat toimipisteet, kuten ajoneuvot

3 **Terveysasemat** sijaitsevat Espoonlahdessa, Espoon keskuksessa, Kilossa, Leppävaarassa, Matinkylässä, Tapiolassa, Hangossa, Karkkilassa, Kauniaisissa, Kirkkonummella, Lohjalla, Nummelassa ja Tammisaaressa. **Lähiterveysasemat** sijaitsevat Kalajärvellä, Inkoossa, Masalassa, Veikkolassa, Pusulassa, Karjaalla ja Siuntiossa. Alueilla, joilla terveysasemapalveluiden luo on erityisen pitkä matka, voidaan perusterveydenhuollon palveluita mahdollisuuksien mukaan turvata esimerkiksi liikkuvilla palveluilla.

4 Laajennetun aukioloajan akuuttivastaanottoja perustetaan alueellisesti kattavasti ja saavutettavasti, mahdollisuuksien mukaan joukkoliikenneyhteydet huomioiden.

5 Suun terveydenhuollon palveluita voidaan koota suurempiin yksiköihin. Lisäksi terveysasematoiminnan lähiterveysasemilla ja muissa alueen toimipisteissä voidaan tarjota suun terveyden tarkastuksia esimerkiksi koululaisille.

6 Aikuisten sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä kuntoutuksen palvelut sijoittuvat jatkossa suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin. Palveluita tarjotaan kuitenkin lähipalveluna koko alueella.

Perhekeskuspalvelut

**Aluevaltuuston
neuvottelutoimikunnan
neuvottelutuloksen mukaiset
palvelujen verkoston
kehittämisen linjaukset sekä
aiemmin palvelustrategiassa ja
vuoden 2024 talousarviossa
tehdyt linjaukset**

Perhekeskuspalvelujen verkosto

Aluevaltuuston päättämät palvelustrategian ja talousarvion linjaukset, suunnitelmat ja toimenpiteet

Palvelustrategia

Näin kehitämme palvelujen verkostoa

Perhekeskuspalvelut, eli lasten, nuorten ja perheiden palvelut, ovat vahvasti läsnä väestön ja palvelujen keskittymissä. Terveysasematoiminnan ja perhekeskusten toistuvasti käytettävät peruspalvelut ovat lähipalveluita, joiden muita palveluja parempi saavutettavuus varmistetaan monikanavaisesti toimipisteiden, digipalvelujen ja liikkuvien palvelujen yhdistelmänä.

Näissä palveluissa tunnistetaan paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat ja huolehditaan palvelujen hyvä saatavuus heille. Keskeinen keino on digitaalisten palvelujen lisääminen, mutta myös fyysisen palvelun tarve tunnistetaan.

Palveluverkosta pyritään pitämään kattavana varmistamalla eri keinoin työvoiman saatavuus ja toiminnan kustannustehokkuus. Väestön ja palvelujen keskittymien ulkopuolella nykyisten palvelujen asemaa tullaan arvioimaan suhteessa ympäröivien keskittymien palveluiden saavutettavuuteen sekä työvoiman saatavuuteen.

Kustannustehokkuutta pyritään kasvattamaan myös toimipisteverkosta tehostamalla huolehtien kuitenkin palvelujen saatavuudesta ja laadusta koko alueella. Pieniä yksiköitä voidaan yhdistää osaksi isompia yksiköitä, mikäli se on tarkoituksenmukaista palvelujen verkoston kehittämisen periaatteiden mukaisesti.

Palvelustrategia

Näin muutamme toimintaamme

1. Perhekeskukset toimivat verkostomaisesti ja yhteistyössä erityis- ja aikuisten palveluiden sekä erikoissairaanhoidon kanssa. Palvelut tarjotaan sekä sähköisesti että fyysisissä toimipisteissä eri puolilla hyvinvointialuetta, ulottuen myös lasten ja nuorten arkiympäristöihin.
2. Perhekeskuksilla pyritään vahvistamaan perheiden omaa osallisuutta ja vertaistukea. Tämä tapahtuu muun muassa kohtaamispaikkatoiminnan kautta, joka tarjoaa matalan kynnyksen apua ja vertaistukea perheille. Lisäksi perhekeskukset tekevät alueellista yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa ja pyrkivät vahvistamaan kumppanuuksia järjestötoimijoiden kanssa.
3. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisyssä. Tavoitteena on tunnistaa varhaisen tuen tarve ja tarjota tukea sujuvasti. Mikäli perheet tarvitsevat enemmän apua, etsitään ratkaisuja yhdessä lapsen, nuoren, perheen ja perhettä tukevien ammattilaisten kanssa.
4. Perhekeskukset vahvistavat yhteistyötä perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon kanssa, jotta hoidon saatavuus parane.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Toiminnan painopistettä siirretään ennaltaehkäisyyn ja perustason palveluihin raskaiden palvelujen vähentämiseksi. Tässä onnistuminen edellyttää omien palvelujen ja resurssien optimaalista käyttöä, saumatonta yhteistyötä, konsultointia palvelujen välillä sekä sujuvia asiointikanavia eri toimijoiden välillä.
2. Perhekeskus kokoaa lapsiperheiden palvelut yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Perhekeskuksia lisätään Leppävaaraan ja Nummelaan uusina laajan palveluvalikon yksiköinä.
3. Toimitilaverkoston keskittämistä suunnitellaan mm neuvoloiden osalta, tarkoituksena luoda isompia ja vähemmän haavoittuvia kokonaisuuksia.
4. Muuntojoustavuus tiloissa, yhteiskäyttö, mahdollisesti myös laajemmat aukioloajat.
5. Toimitiloissa tavoitellaan nykyistä tehokkaampaa tilojen käyttöä ja käyttöasteen nostamista. Tilojen yhteiskäyttöä lisätään mahdollisuuksien mukaan.

Perhekeskuspalvelujen verkosto

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja eli perhekeskuspalveluja tarjotaan perhekeskuksissa ja perhekeskusten alueellisissa toimipisteissä. Perhekeskuksissa on alueellisia toimipisteitä laajempi palveluvalikoima ja laajemmat aukioloajat. Alueelliset toimipisteet tukeutuvat toiminnassaan perhekeskuksiin.

2

Perhekeskusten määrää lisätään seitsemään. Uusien perhekeskusten perustamisen yhteydessä lähialueen neuvoloiden toiminta siirtyy lähtökohtaisesti perhekeskuksiin, mutta neuvolapalveluja järjestetään edelleen liikkuvina palveluina koko alueella, mukaan lukien ensisynnyttäjien kotikäynnit.

3

Lasten, nuorten ja perheiden palveluita tarjotaan myös liikkuvina palveluina, kuten kotiin vietynä tai koulujen yhteydessä.

Sairaalapalvelut

**Aluevaltuuston
neuvottelutoimikunnan
neuvottelutuloksen mukaiset
palvelujen verkoston
kehittämisen linjaukset sekä
aiemmin palvelustrategiassa ja
vuoden 2024 talousarviossa
tehdyt linjaukset**

Sairaalapalvelut Lähtökohdat

Sairaalapalvelut vastaa perusterveydenhuollon osastotoiminnasta, kotisairaaloiminnasta, geriatrisesta polikliinisesta toiminnasta sekä kotihoidon ja ikääntyneiden asumispalveluiden lääkäripalveluista.

Vuoden 2023 aikana sairaalapalveluiden vastuulle on vähitellen siirtynyt sovitulla tavalla edellä mainittuja vastuita koko alueelta. Palvelut tuotetaan pääasiallisesti hyvinvointialueen omana palvelutuotantona. Ostopalvelut tukevat paikkamäärän dynaamisuutta paikkatarpeen kausittaisessa vaihtelussa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on yhteensä **16 osastoa**, ja ne sijoittuvat kahdeksaan toimipisteeseen.

Toimipisteet sijaitsevat Espoossa (Jorvi), Hangossa, Karkkilassa, Lohjalla (kaksi toimipistettä), Raaseporissa (Tammisaari), Siuntiossa ja Vihdissä (Nummela). Osastopaikkoja on 11 paikkaa tuhatta 75 vuotta täyttänyttä kohti.

Kotisairaala ja liikkuva sairaala

Kotisairaala on sairaalahoidon ensisijainen muoto. Kotisairaala ja Liikkuva sairaala (Liisa) ovat asiakkaan luokse liikkuvaa palvelua. Kotisairaalan ja liikkuvan sairaalan toimipisteet sijaitsevat pääosin lähisairaaloiden läheisyydessä.

Mitä perusterveydenhuollon osastohoito on?

Perusterveydenhuollon osastohoito on yli 16-vuotiaille tarkoitettua osastohoitoa akuutin sairauden tai toimintakyvyn alenemisen aiheuttamaan hoito- ja kuntoutustarpeeseen. Osastohoidon tarpeen arvioi lähettävän yksikön lääkäri. Osa osastoista voi olla profiloituja tiettyjen potilasryhmien hoitoon, esimerkkinä neurologinen kuntoutusosasto. Potilaan hoitopaikka valitaan potilaan lääketieteellisen tarpeen ja osastohoidon saatavuuden mukaan.

Potilaat tulevat hoitoon erikoissairaanhoidon, yhteispäivystyksen, terveystieteiden keskuksen akuuttivastaanoton, kotihoidon tai

palveluasumisen kautta. Hoito perustuu kuntouttavaan työotteeseen ja korkeatasoiseen lääketieteelliseen osaamiseen. Hoidon ja kuntoutuksen tavoitteena on toimintakyvyn palautuminen ja potilaan kotiutuminen. Kotiutuminen voidaan tehdä toipilasvaiheessa kotiin vietävien palveluiden, kuten kotisairaalan ja kotikuntoutuksen tuella. Osa potilaista voi siirtyä palveluasumiseen, mikäli itsenäistä toimintakykyä ei saavuteta.

Arviointiyksiköiden toiminta

Arviointiyksiköissä hoidetaan pääsääntöisesti sairaalapalveluiden osastoilta tulevia jatkokuntoutujia, äkillisen sosiaalisen kriisin takia kriisipaikkaa tarvitsevia sekä kotona pärjäämisen arviointia tarvitsevia asiakkaita. Jaksojen tavoitteena on, että asiakas kuntoutuu ja hänen toimintakykynsä palautuu niin, että hän voi palata omaan kotiinsa tai aiempaan asuinpaikkaansa.

Sairaalapalvelut

Aluevaltuuston päättämät palvelustrategian ja talousarvion linjaukset, suunnitelmat ja toimenpiteet

Palvelustrategia

Näin kehitämme palvelujen verkostoa

Sairaalapalveluissa tärkeintä on varmistaa palvelujen laatu, toimintavarmuus ja kustannustehokkuus.

Osastojen arvioinnissa tullaan huomioimaan yksikkökoot, henkilöstön saatavuus ja yhteistyö muiden palveluiden kanssa, ja lähtökohtaisesti luovutaan erillisistä pienistä yksiköistä. Tavoitteena on muodostaa yksiköitä, joissa palvelut voidaan tulevaisuudessakin tuottaa laadukkaasti ja tehokkaasti. Kotisairaala ja muita liikkuvia palveluita kehitetään vastaamaan tarpeisiin.

Osastopaikkoja keskitetään ja profiloidaan alueellisesti väestön tarpeita vastaavaksi. Paikat ovat tehokkaassa käytössä potilaiden hoitoon ja kuntoutukseen.

Väestön kasvu ja ikääntyminen painottuvat lukumäärällisesti Espooseen ja sen lähialueelle. Tähän vastataan siirtämällä hoitopaikkojen sijoittumisen painopistettä hyvinvointialueen sisällä.

Palvelustrategia

Näin muutamme toimintaamme

1. Liikkuva sairaala arvioi ja aloittaa hoidon kotihoidon ja ikääntyneiden asumispalvelujen asiakkaiden akuuteissa tilanteissa. Asiakkailta on laadittuna kattava ennakoiva hoitosuunnitelma.
2. Kotisairaala on sairaalahoidon ensisijainen muoto.
3. Geriatrian poliklinikan hoito- ja konsultaatioprosessi on sujuva ja viiveetön.
4. Osastohoidossa kuntoutus alkaa välittömästi ja tähtää potilaan kotiuttamiseen, potilaan edeltävä toimintakyky huomioiden. Kuntoutusvaade koskee myös hoitoa erikoissairaanhoidossa. Osastopaikkojen määrä vastaa alueellisesti väestön tarpeita.
5. Palliatiivista osaavaa hoitoa on saatavilla koko alueella.
6. Hyödynnämme kattavasti etäkonsultaatioita.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Osastopaikkoja keskitetään ja profiloidaan alueellisesti väestön tarpeita vastaavaksi. Paikat ovat tehokkaassa käytössä potilaiden hoitoon ja kuntoutukseen.
2. Espoon alueen sairaalan hoitopaikkojen lisääminen vähentää erikoissairaanhoidon kustannuksia.
3. Kotisairaalan toimintojen laajentaminen vähentää ja lyhentää vuodeosastohoitojaksoja.
4. Liikkuvien toimintojen laajentaminen vähentää potilassiirtoja sekä ensihoidon ja päivystyksen käyttöä.
5. Sairaalahoitojakson keskimääräinen pituus lyhenee.
6. Oman tuotannon hoitopäivän hinta laskee.

Sairaalapalvelut

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Hangon ja Karkkilan vuodeosastot muutetaan arviointiyksiköiksi, jotta osastopaikkojen määrä vastaa paremmin alueen palvelutarvetta. Espoon alueella lisätään osastopaikkojen määriä Jorvin sairaalakampuksen tulevien muutosten yhteydessä.

2

Osastotoiminta keskitetään ensisijaisesti Espoossa, Lohjalla ja Raaseporissa sijaitsevien sairaalakampusten läheisyyteen.

3

Osastotoimintaa kehitetään yhdessä HUS-yhtymän kanssa.

4

Vuodeosastot, arviointiyksiköt ja asumispalvelut muodostavat kokonaisuuden. Uudelleen profilointia tehtäessä varmistetaan palvelutarpeen mukaisten osastopaikkojen, arviointiyksiköiden ja asumispalvelupaikkojen riittävyys.

Ikääntyneiden ja vammaisten asumispalvelut

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset sekä aiemmin palvelustrategiassa ja vuoden 2024 talousarviossa tehdyt linjaukset

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Ikääntyneiden asumispalvelut Lähtötilanne

Ikääntyneiden asumispalvelut järjestää sosiaalihuoltolain mukaista pitkä- ja lyhytaikaista asumispalvelua iäkkäille monituottajamallia hyödyntäen.

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on 33 oman palvelutuotannon pitkäaikaista ja kuusi lyhytaikaisen asumisen yksikköä. Lyhytaikaisen asumisen yksiköistä kolmessa tarjotaan myös kuntoutusta ja arviointia.
- Oman palvelutuotannon lisäksi palvelua tuotetaan yksityisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajien toimesta 55 ostopalveluyksikössä.
- Valtaosa nykyisestä ikääntyneiden palveluasumisen tarjonnasta on pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista. Yhteisöllistä asumista on tarjolla muutamassa yksikössä Espoon, Lohjan ja Raaseporin (Pohja) alueilla, ja tarjontaa pyritään tulevaisuudessa lisäämään.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Aluevaltuuston päättämät palvelustrategian ja talousarvion linjaukset, suunnitelmat ja toimenpiteet

Palvelustrategia

Näin kehitämme palvelujen verkostoa

Palvelustrategian mukaisesti pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa asumispalvelussa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä tulee maltillisesti vähenemään. Asumispalveluissa tullaan keventämään palvelurakennetta muuttamalla laitoshoidon pitkäaikaiseksi ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi ja lisäämällä yhteisöllistä asumista.

Asumispalvelut sijoitetaan tulevaisuudessa lähtökohtaisesti alue- sekä asutuskeskuksiin. Hyvinvointialue tulee vaikuttamaan aktiivisesti kestäväen toimintakykyisen asumisyksiköiden verkostojen syntymiseen.

Hyvinvointialue tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja yksityisten palvelutuottajien kanssa. Hyvinvointialueen omaa roolia toimitilojen rakennuttamisessa ja omistamisessa arvioidaan.

Palvelustrategia

Näin muutamme toimintaamme

1. Asiakkaan palvelun tarve huomioiden, yhteisöllinen asuminen on ensisijainen asumispalvelu. Palvelua tuottavat sekä hyvinvointialueen oman palvelutuotannon yksiköt että ostopalveluyksiköt.
2. Lyhytaikaishoito sekä arviointi- ja kuntoutusyksiköt edistävät asiakkaan toimintakykyä ja kotona asumisen mahdollisuuksia. Toiminta tukee kotona asumista, sairaalasta kotiutumista ja omaishoitajien jaksamista.
3. Asiakkaat saavat yhtä hyvää palvelua kaikissa samaa palvelua tuottavissa asumisyksiköissä. Palvelujen sisältö ja henkilöstömitoitus on harmonisoitu.
4. Luovomme pitkäaikaisesta asumisesta laitoshoidossa. Pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköt muutetaan ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiksi. Pitkäaikaisen laitoshoidon asukkaat jatkavat asumista entisessä yksikössään ja saavat tarvitsemansa palvelut ympärivuorokautisena palveluasumisena.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Lisäämme hoiva-avustajien ja muiden ammattilaisten osuutta henkilöstörakenteessa.
2. Kevennämme palvelurakennetta muuttamalla laitoshoidon pitkäaikaiseksi ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi ja lisäämällä yhteisöllistä asumista. Peittävyystavoite on yhteensä enintään 7 %.
3. Asumispalvelun ateriapalvelujen ja muiden tukipalvelujen kilpailutus vähentää toiminnan kustannuksia.
4. Vähennämme työvoiman vuokrausta muun muassa ulkomaista työvoimaa lisäämällä.
5. Oman tuotannon yksikkökustannukset (asumisvuorokauden hinta) ovat samalla tasolla kuin ostopalvelutuotannon yksikkökustannukset vuoteen 2026 mennessä.
6. Palvelut sijoittuvat alueellisesti yksiköiden kustannustehokkuus huomioiden.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Ikääntyneiden asumispalveluissa palvelujen verkosto mitoitetaan vastaamaan palvelutarvetta. Ympäri vuorokautista asumista keskitetään, yhteisöllistä asumista lisätään ja palvelut sijoittuvat alueellisesti yksiköiden kustannustehokkuus huomioiden.

2

Asumiskohteiden palvelurakennetta ja palvelutasoa muutetaan vastaamaan palvelutarvetta.

3

Palvelustrategian linjausten mukaisesti asumispalvelut sijoitetaan tulevaisuudessa lähtökohtaisesti alue- sekä asutuskeskuksiin huomioiden alueelliset erot ikärakenteessa. Hyvinvointialue tulee vaikuttamaan aktiivisesti kestäväen toimintakykyisen asumisyksiköiden verkostojen syntymiseen.

Vammaisten asumispalvelut Lähtökohdat

Länsi-Uudenmaan vammaispalvelut tukee vammaisten henkilöiden itsenäistä, yksilöllistä ja merkityksellistä elämää.

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella oleva vammaisten asumispalvelujen verkosto on jakautunut suhteellisen tasaisesti väestöjakauman mukaan. Osin asumisyksiköiden tiloissa on teknisiä ja toiminnan vaatimuksiin liittyviä puutteita.
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tuottaa vammaispalvelujen asiakkaille asumispalvelua sekä työ- ja päivätoimintaa yhteensä 55 toimintayksikössä, jotka siirtyivät hyvinvointialueelle kunnilta, Eteva kuntayhtymältä ja Kårkulla Samkommunilta hyvinvointialueudistuksen yhteydessä.
- Vammaispalvelujen asiakkaiden asumispalveluja tuotetaan monituottajamallia hyödyntäen. Palvelujen tasapuolinen ja yhdenvertainen myöntäminen varmistetaan huolellisella arvioinnilla. Arviointiin osallistuu vammaispalvelujen henkilöstön lisäksi myös muiden palvelualueiden henkilöstöä sekä muita ammattilaisia.
- Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025 Lakiuudistuksen vaikutuksiin on alettu valmistautua jo vuoden 2023 aikana.
- **Vammaispalvelujen tärkein tehtävä on auttaa vammaisia henkilöitä elämään merkityksellistä elämää vammastaan riippumatta.** Vaikka asiakaskuntamme on monimuotoinen, heitä yhdistää sairaus tai vamma, josta ei pysty täysin kuntoutumaan.
- Tuemme vammaispalvelun asiakkaiden itsenäistä elämää hyvillä peruspalveluilla ja vammaisille kohdennetuilla palveluilla. Lisäksi vammaispalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä alueen koulujen, vapaa-ajan palvelujen ja järjestöjen kanssa.

Vammaisten asumispalvelut

Aluevaltuuston päättämät palvelustrategian ja talousarvion linjaukset, suunnitelmat ja toimenpiteet

Palvelustrategia

Näin kehitämme palvelujen verkostoa

Palvelustrategian mukaisesti pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa asumispalvelussa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä tulee maltillisesti vähenemään. Asumispalveluissa tullaan keventämään palvelurakennetta muuttamalla laitoshoittoa pitkäaikaiseksi ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi ja lisäämällä yhteisöllistä asumista.

Asumispalvelut sijoitetaan tulevaisuudessa lähtökohtaisesti alue- sekä asutuskeskuksiin. Hyvinvointialue tulee vaikuttamaan aktiivisesti kestäväen toimintakykyisen asumisyksiköiden verkostojen syntymiseen.

Hyvinvointialue tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja yksityisten palvelutuottajien kanssa. Hyvinvointialueen omaa roolia toimitilojen rakennuttamisessa ja omistamisessa arvioidaan.

Palvelustrategia

Näin muutamme toimintaamme

1. Lisäämme asumispalveluissa palvelujen monipuolisuutta. Painopisteenä on erityisesti itsenäisen asumisen tukemisen lisääminen sekä erityisen vaativan asumisen tuottaminen omana palvelutuotantona.
2. Kehitämme palvelun piirissä olevien asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin perustuvaa palvelun suunnittelua ja toteutusta. Asiakkaat saavat samantasoista palvelua palveluntuottajasta ja järjestämistavasta riippumatta. Asiakkaiden mahdollisimman suuri itsenäisyys ja oman näköinen elämä on kaiken suunnittelun ja toiminnan lähtökohta.
3. Lyhytaikaishoidon osalta parannamme oman palvelutuotannon käyttöastetta ja hyödynnämme hoitopaikkojen varaamisessa digitaalisia työkaluja.
4. Suunnittelemme päivätoimintaa asiakastarpeen mukaisesti ja lisäämme päivätoiminnan toteuttamistavoissa digitaalisia ja liikkuvia palvelumuotoja.
5. Ikääntynyt vammautunut henkilö ohjataan yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti lähtökohtaisesti ikääntyneiden palvelualueen palvelujen piiriin.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Toimivammalla asiakasprosessilla vaikutamme palvelun tarkoituksenmukaisuuden lisäksi kustannusten hallintaan.
2. Vammaispalveluiden kokonaiskustannuksista noin 70 % muodostuu asiakaspalveluiden ostoista. Ostopalveluna järjestettävissä palveluissa suorahankinnan osuus minimoidaan.
3. Asumispalvelujen oman tuotannon yksikkökustannukset (asumisvuorokauden hinta) ovat edullisemmat kuin ostopalvelutuotannon yksikkökustannukset vuoteen 2026 mennessä.
4. Vähennämme työvoiman vuokrausta muun muassa kehittämällä toimintayksikköjen välistä yhteistyötä. Henkilöstön liikkuvuutta omien yksikköjen välillä lisätään sijaistyövoiman käytön vähentämiseksi.

Vammaisten asumispalvelut

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Vammaisten asumispalveluissa palvelujen verkosto mitoitetaan vastaamaan palvelutarvetta. Erityisen vaativan asumisen asiakaspaikkoja lisätään omassa palvelutuotannossa palvelustrategian mukaisesti.

2

Ympäri vuorokautisia alle 15 asukkaan yksiköitä yhdistetään tai muutetaan vaativampia asiakasryhmiä varten. Yhdistämistä ja muuttamista arvioidaan tapauskohtaisesti, huomioiden erityisesti asiakkaan kielelliset oikeudet.

3

Asumiskohteiden palvelurakennetta ja palvelutasoa muutetaan vastaamaan palvelutarvetta. Tuetun asumisen osuutta palveluissa lisätään.

Pelastus- ja ensihoitopalvelut

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset sekä aiemmin palvelustrategiassa ja vuoden 2024 talousarviossa tehdyt linjaukset

Pelastus- ja ensihoitopalvelut Lähtökohdat

Pelastuslaitoksen perustehtävä on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia neuvomalla, ohjaamalla, kouluttamalla ja valvomalla. Pelastuslaitos pelastaa ihmisiä ja omaisuutta, suojelee ympäristöä sekä auttaa hätätilanteissa ja on jatkuvassa valmiudessa.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toimii yhtenä hyvinvointialueen palvelualueista ja vastaa pelastustoimen tehtäväänsä kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta ja lainsäädännössä pelastuslaitokselle säädetyistä tehtävistä sekä ensihoitopalveluista siten kuin ensihoidon järjestämisvastuussa olevan HUS-yhtymän kanssa on sovittu

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen toiminnan painopisteiden ja strategisten päämäärien määrittely pohjautuu pelastustoimen valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin (2023–2026), aluevaltuuston päättämään pelastustoimen palvelutasopäätökseen, toimintavalmiuden suunnitteluohjeeseen, Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysiin sekä alueelliseen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiaan. Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamat palvelut perustuvat toimivaan paloasemaverkostoon. Pelastustoimen alueella on käytössään 51 paloasemaa pelastustoimen ja ensihoidon tarpeisiin, yhteensä noin 35 000 neliötä.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on tällä hetkellä päätoimisen henkilöstön käytössä 12 paloasemaa. Paloasemista viisi sijaitsee Espoossa. Muut paloasemat sijaitsevat Hangossa, Karjaalla (Raasepori), Karkkilassa, Kirkkonummella, Lohjalla, Nummelassa (Vihti) ja Tammisaaressa (Raasepori).

Osana alueen pelastustoimen järjestelmää hyvinvointialueella toimii 40 sopimuspalokuntaa. Näistä Nummelan VPK toimii Nummelan päätoimisella paloasemalla, ja Ekenäs FBK Tammisaaren päätoimisella paloasemalla. Siltä osin kuin sopimuspalokunta toimii vuokratilassa, niin pelastuslaitos maksaa vuokrasopimuksen mukaista vuokraa. Siltä osin kun sopimuspalokunta toimii omistamallaan paloasemalla, maksetaan palokunnalle vuokraa vastaava kiinteistökorvaus pelastustoimen tarvitsemasta tilasta (ei sisällä pääomavuokraosuutta). Voimassa olevissa palokuntasopimuksessa todetaan:

Kiinteistökorvaus on palokuntasopimuksen perusteella pelastustoimen tarpeisiin tarkoitettujen

palokunnan omistamien toimitilojen ylläpitämiseksi tarkoitettu korvaus. Korvaus määräytyy sen pinta-alan mukaan, jota käytetään sopimuksen tarkoittamaan pelastustoimintaan, kuten autohalli niille ajoneuvoille, jotka kuuluvat sopimuksen piiriin, hälytysosaston tarvitsemat sosiaalitytöt, luokkahuone ja varasto. Kiinteistökorvauksen piiriin ei kuulu yleishyödyllisiä tiloja kuten juhlasali, teatteri, varastoja tai muita vastaavia tiloja, jotka eivät ole pelastustoiminnan käytössä.

Alueen pelastustoimen järjestelmään kuuluu sopimusten kautta myös alueen teollisuus- ja sotilaspalokunnat sekä neljä alueen viidestä meripelastusseurasta. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on myös yhteistoimintasopimus Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Varsinais-Suomen pelastuslaitosten kanssa. Apuun lähetetään aina lähimmät tarkoituksenmukaisimmat yksiköt, aluerajoista riippumatta. Siksi naapuripelastuslaitokset voidaan myös laskea osaksi palveluverkkoa.

Kaikille 12 päätoimiselle paloasemalle on sijoitettu sekä pelastustoiminnan että ensihoidon yksiköitä. Lisäksi kolmelle sopimuspalokunnan käytössä olevalle paloasemalle on sijoitettu ensihoidon yksikkö. Nämä paloasemat sijaitsevat Inkoossa sekä Lohjalla Saukkolassa ja Ventelässä.

Pelastus- ja ensihoitopalvelut

Aluevaltuuston päättämät palvelutasopäätöksen ja talousarvion suunnitelmat ja toimenpiteet

Vastuualueiden suunnitelmat

Näin muutamme toimintaamme

1. Kehitämme paloasemaverkostoa, mukaan lukien uusien paloasemien perustaminen ja olemassa olevien paloasemien toiminnan tehostaminen siten, että se tukee mahdollisimman nopeaa ja tarkoituksenmukaista apua asiakkaille ja täyttää toimintavalmiusaikoihin liittyvät vaatimukset.
2. Suunnittelemme paloasemaverkostoa HIKLU-yhteistyössä (Helsingin, Itä-, Keski-, ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset), ja hälytysohjeita laadittaessa huomioimme naapuripelastuslaitosten paloasemat osana omaa palveluverkkoa.
3. Seuraamme ja ylläpidämme aktiivisesti paloasemien kuntoa, teemme tiivistä yhteistyötä kiinteistöjen omistajien kanssa, jotta henkilöstön käytössä ovat terveelliset ja turvalliset työtilat.
4. Tavoitteenamme on aloittaa Otaniemen paloaseman toiminta väliaikaistiloissa vuoden 2024 aikana, mikä vastaa alueen kasvavaan kysyntään ja toimintavalmiusaikojen vaatimukseen.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tällaisia resursseja uudistuminen vaati

1. Uusien paloasemien tarve määräytyy riskitekijöistä. Riskitekijät ovat myös pelastustoimen laskennallisten kustannusten perusteena.
2. Toimintavalmiuden ylläpito edellyttää riittävää määrää vakinaista henkilöstöä, sekä sopimuspalokuntien toimintaedellytysten turvaamista. Pelastuslaitosten kustannuksista noin 80 % muodostuu henkilöstökuluista. Talouden sopeutustoimenpiteiden ulottuminen vakinaiseen pelastustoimintaa ja ensihoitopalvelua tuottavaan henkilöstöön vaarantaisi palvelutuotannon.
3. Pelastajien kansallinen työvoimapula vaikuttaa määritellyn palvelutason ja suorituskyvyn ylläpitämiseen.

Pelastus- ja ensihoitopalvelut

Aluevaltuuston päättämät palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Pelastuslaitoksen palveluverkkoa kehitetään seuraavien linjausten mukaisesti:

- Pelastustoimen palveluverkko muodostuu nykyisistä pää- ja sivutoimisista paloasemista sekä sopimuspalokuntien paloasemista. Lisäksi palveluverkkoa tukee yhteistyö naapuripelastuslaitosten kanssa.
- Alueen palveluverkkoa ylläpidetään siten, että pelastustoiminta voidaan aloittaa aluevaltuuston päättämän pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisissa ajoissa.
- Uusia paloasemia rakennetaan niille alueille, joissa väestömäärän, rakennuskannan tai onnettomuuksien määrän kehitys lisää riskejä, eikä nykyinen palveluverkko enää riitä.
- Palveluverkossa otetaan huomioon myös toiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, mukaan lukien hyvinvointialueen tarvitsemat tilanne- ja johtokeskustilat. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että sopimuspalokuntien paloasemaverkostoa ei vähennetä hyvinvointialueen toimesta, riittävät suojaväistötilat ovat selvillä ja että häiriötilanteet ja poikkeusolot otetaan huomioon myös paloasemien teknisissä ratkaisuisissa.
- HUS-yhtymän järjestämismvastuulla olevan ensihoitopalvelun palveluverkkoa suunnitellaan ja kehitetään yhdessä pelastustoimen palveluverkon kehittämisen kanssa.

Hyvinvointialueen hallinnollisten tilojen sijoittuminen

**Aluevaltuuston
neuvottelutoimikunnan
neuvottelutuloksen mukaiset
palvelujen verkoston
kehittämisen linjaukset sekä
aiemmin palvelustrategiassa ja
vuoden 2024 talousarviossa
tehdyt linjaukset**

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Hyvinvointialueen hallinnollisten tilojen sijoittuminen Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutuloksen mukaiset palvelujen verkoston kehittämisen linjaukset

1

Hyvinvointialueen hallinnon toimitilat keskittyvät Espooseen. Lisäksi hallinnollista työtä tehdään alueen muissa toimipisteissä.

2

Hallinnon toimitilojen ja hyvinvointialueen toimielinten kokoustilojen sijoittumisesta päätetään tilakartoituksen perusteella osana toimitilaohjelmaa. Yhtenä vaihtoehtona kartoitetaan sijoittuminen Espoon keskukseen suunnitteilla olevaan Espoolaisten taloon.

3

Hallinnollisten tilojen sijoittelussa huomioidaan tilojen saavutettavuus sekä tilojen toiminnallisuus henkilöstön ja luottamushenkilöiden näkökulmasta.

Hyvinvointialueen hallinnollisten tilojen sijoittuminen Perustelut linjauksille

Nykytila

Hyvinvointialueen hallinnolliset toimitilat sijoittuvat tällä hetkellä Otaniemen ja Espoon keskuksen toimipisteisiin. Palveluiden hallinnollisia tiloja sijaitsee myös muissa alueen toimipisteissä. Luottamustoimielinten kokouksia järjestetään Otaniemen toimipisteessä ja valtuuston osalta vaihtuvissa tiloissa.

Vaihtoehtojen arviointi

Otaniemen toimipisteen tiloissa on vuokrasopimus vuoden 2026 loppuun asti. Hyvinvointialue kartoittaa vaihtoehtoisia toimipisteitä Espoon alueelta ja arvioi vaihtoehtoja toiminnallisesta, taloudellisesta sekä henkilökunnan ja luottamushenkilöiden saavutettavuuden näkökulmasta.

Henkilöstövaikutukset

Toimipisteen fyysisellä sijainnilla on vaikutus henkilökunnan työssäkäyntimatkaan. Nykyaikaisilla ja viihtyisillä toimitiloilla on merkittävä pitovoima sekä nykyiselle henkilökunnalle että vetovoima uuden henkilökunnan rekrytoimisessa.

Vaikutukset luottamustoimielintyöhön

Toimipisteen fyysisellä sijainnilla on vaikutus luottamushenkilöiden saavutettavuuteen. Luottamushenkilötyössä korostuvat kokoustilojen toiminnallisuus sekä parkkipaikkojen saatavuus lähialueella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos, tack!

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa:

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@luhyvinvointialue](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@LUhyvinvointi](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

